

La nupcialitat a Catalunya 2009

Les idees clau

- El nombre de matrimonis cau prop d'un 10% l'any 2009.
- Un 74% dels matrimonis són de tipus civil.
- Continua endarrerint-se l'edat del matrimoni.
- La diferència d'edat entre contraents s'escurça.
- Augmenten els matrimonis entre persones de nacionalitat diferent.
- Les segones núpcies s'incrementen fins al 28%.
- El nivell d'instrucció, un criteri de selecció de parella.

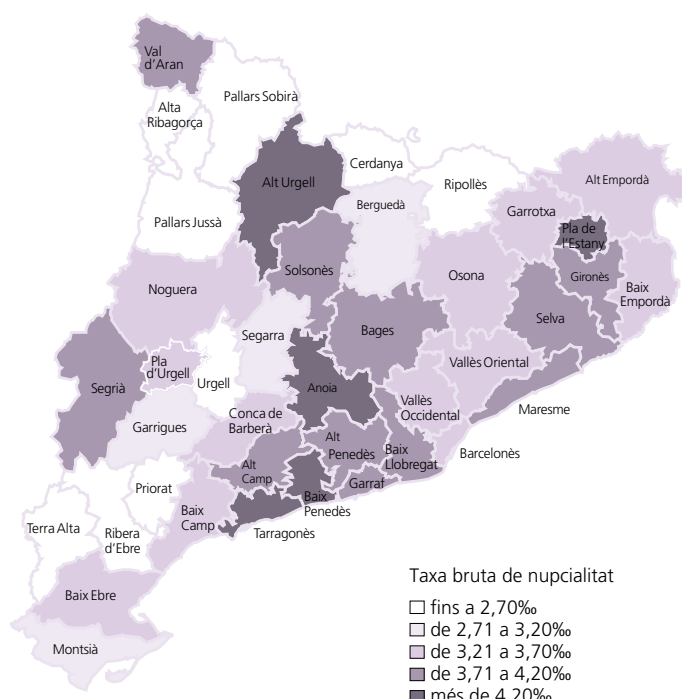
Les estadístiques de nupcialitat

Les dades de matrimonis formen part de les estadístiques del moviment natural de la població. Tenen com a font les butlletes que emplen els ciutadans en el moment de la inscripció d'un naixement, defunció o matrimoni en el *Registre Civil*.

El moviment natural de la població és una de les estadístiques més antigues, ja que es disposa d'informació des de l'any 1858, fet que facilita conèixer la dinàmica demogràfica en aquest llarg període. Els convenis de col·laboració entre l'Idescat i l'INE permeten produir aquesta estadística des de l'any 1985 a Catalunya i millorar el nivell d'exhaustivitat i la seva desagregació territorial.

La població inclosa en el denominador de les taxes de nupcialitat correspon a l'estimació de la població postcensal que l'Idescat elabora anualment a partir de la informació del darrer cens de població, així com del moviment natural i migratori registrat.

Taxa bruta de nupcialitat. Catalunya. 2009

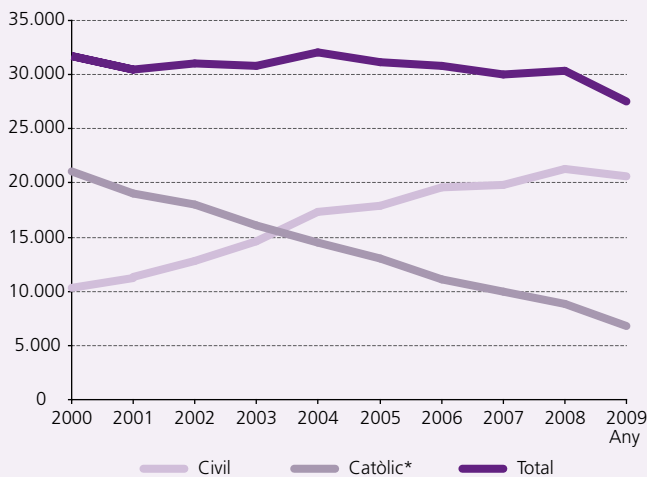

El nombre de matrimonis cau prop d'un 10% l'any 2009

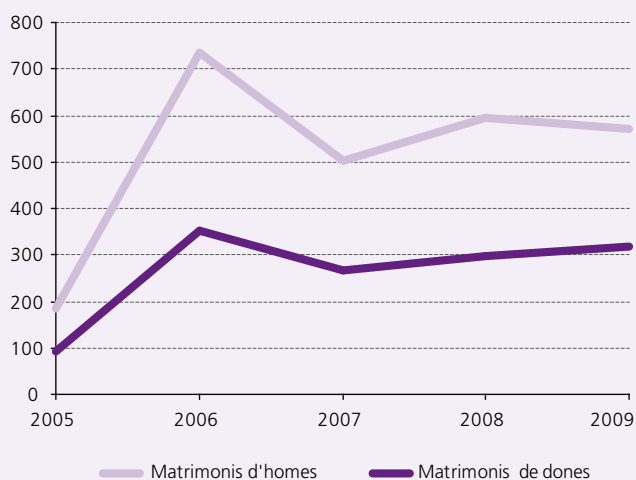
L'any 2009 es van celebrar a Catalunya 27.504 matrimonis, xifra inferior en un 9,5% al de l'any anterior. La taxa bruta de nupcialitat —és a dir, el nombre de matrimonis per mil habitants— va ser del 3,7‰, valor semblant al del conjunt d'Espanya, un 3,9‰. El nombre anual de matrimonis acostuma a ser una variable sensible a les variacions de la conjuntura econòmica i als canvis socials, fet que pot explicar aquest descens significatiu.

Del conjunt de matrimonis registrats, 26.613 corresponien a parelles de diferent sexe (96,8%), i 891 a parelles del mateix sexe (3,2%). D'aquest segon tipus, 572 van ser entre homes (64,2%) i 319 entre dones (35,8%). La reducció va afectar els dos tipus de matrimonis, però va ser superior en el cas dels de diferent sexe (-9,8%), mentre que en els del mateix sexe el descens va ser només del 0,4%.

Evolució del nombre de matrimonis segons el tipus de celebració a Catalunya. 2000-2009

Evolució del nombre de matrimonis del mateix sexe a Catalunya. 2005-2009

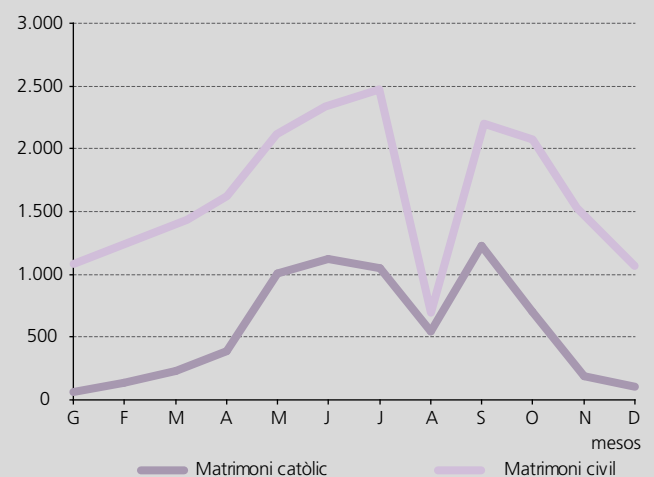
Un 74% dels matrimonis són de tipus civil

Els matrimonis civils es consoliden com a forma majoritària de celebració. L'any 2009 van representar un 73,9%. La disminució del nombre de matrimonis respecte de l'any 2008 va ser més accentuada en el cas de les celebracions catòliques que les civils: un 23,4% i un 3,7%, respectivament. En el cas dels matrimonis entre persones de diferent sexe, els matrimonis catòlics van perdre pes relatiu fins a representar un 25,4% (l'any 2008 havien estat el 29,9%).

Pel que fa a l'època de l'any en què se celebren els matrimonis, més de la meitat van tenir lloc entre els mesos de maig i setembre (55,7%). Juny, juliol i setembre, concretament, van ser els preferits pels contraents, mentre que a l'agost es va produir un descens acusat del nombre de matrimonis.

L'estacionalitat és més marcada en el cas dels matrimonis catòlics, ja que tres de cada quatre es van celebrar en aquests mesos. El mes de setembre és el que registra el major nombre, amb un 18,1%. Els mesos de desembre, gener i febrer, en canvi, disminueix el nombre total —especialment, els catòlics—, raó per la qual al voltant del 90% de les celebracions són unions civils.

Nombre de matrimonis segons el tipus i mes de celebració. 2009

Continua endarrerint-se l'edat del matrimoni

En la majoria de matrimonis celebrats l'any 2009, els contraents –tant dones com homes– tenien entre 30 i 34 anys, amb una proporció també elevada de dones menors de 30 anys. Això no obstant, hi havia diferències significatives entre la població catalana i l'estrangera, ja que aquesta segona presentava una estructura més jove, amb un major nombre de cònjuges entre els 25 i els 29 anys d'edat.

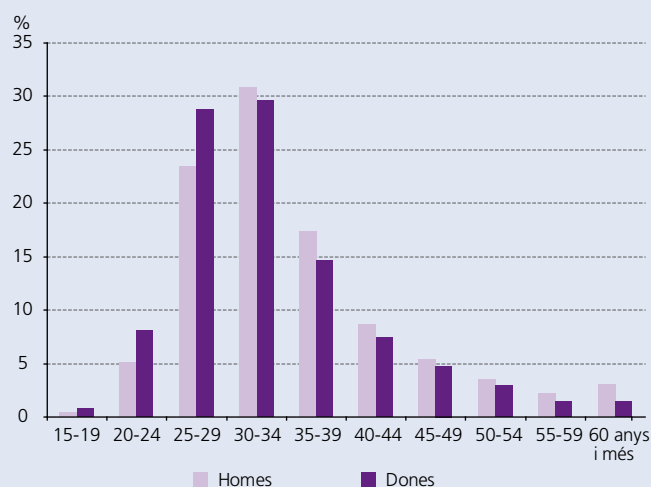
En general, es detecta una tendència a endarrerir l'edat del matrimoni en els dos sexes. Així, en el període 2000-2009, l'edat mitjana va passar de 28,9 anys a 33,1 en el cas de les dones (+4,2 anys), i de 31,1 a 34,9 anys en el dels homes (+3,8 anys).

L'augment de l'edat mitjana d'entrada al matrimoni és el resultat, d'una banda, d'una menor tendència a casar-se en edats joves, i de l'altra, d'una concentració dels matrimonis més enllà dels 25 anys d'edat. Les pautes matrimonials, per tant, han canviat considerablement en els darrers anys, amb un desplaçament del matrimoni a edats més avançades. Aquesta evolució es

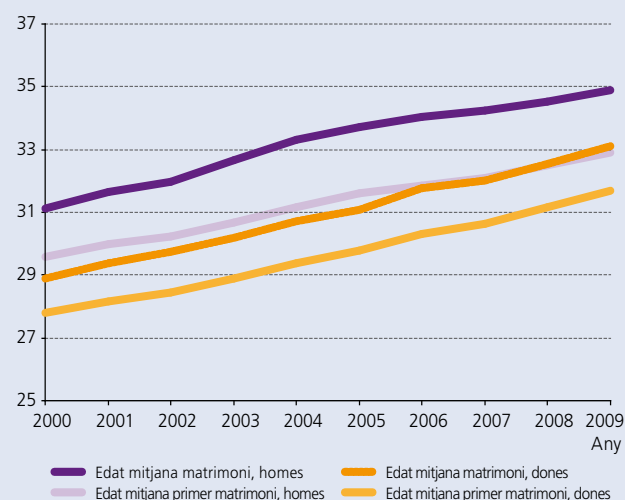
pot explicar per diversos factors: la prolongació dels estudis amb major accés de les persones a diferents cicles formatius de nivell universitari o posteriors, la dificultat d'inserció al mercat laboral, l'encariment de l'habitatge i l'augment d'altres formes de cohabitació com, per exemple, les parelles de fet.

En el cas de les persones solteres, l'edat mitjana a contraure matrimoni també s'ha anat incrementant. Entre els anys 2000 i 2009, i en el cas del primer matrimoni, ho va fer en 3,3 anys en el cas dels homes i 3,9 anys en el de les dones. El 2009, l'edat mitjana dels homes solters que es van casar era de 32,9 anys, i de 31,7 anys en el cas de les dones.

Matrimonis per edat dels contraents i sexe a Catalunya. 2009

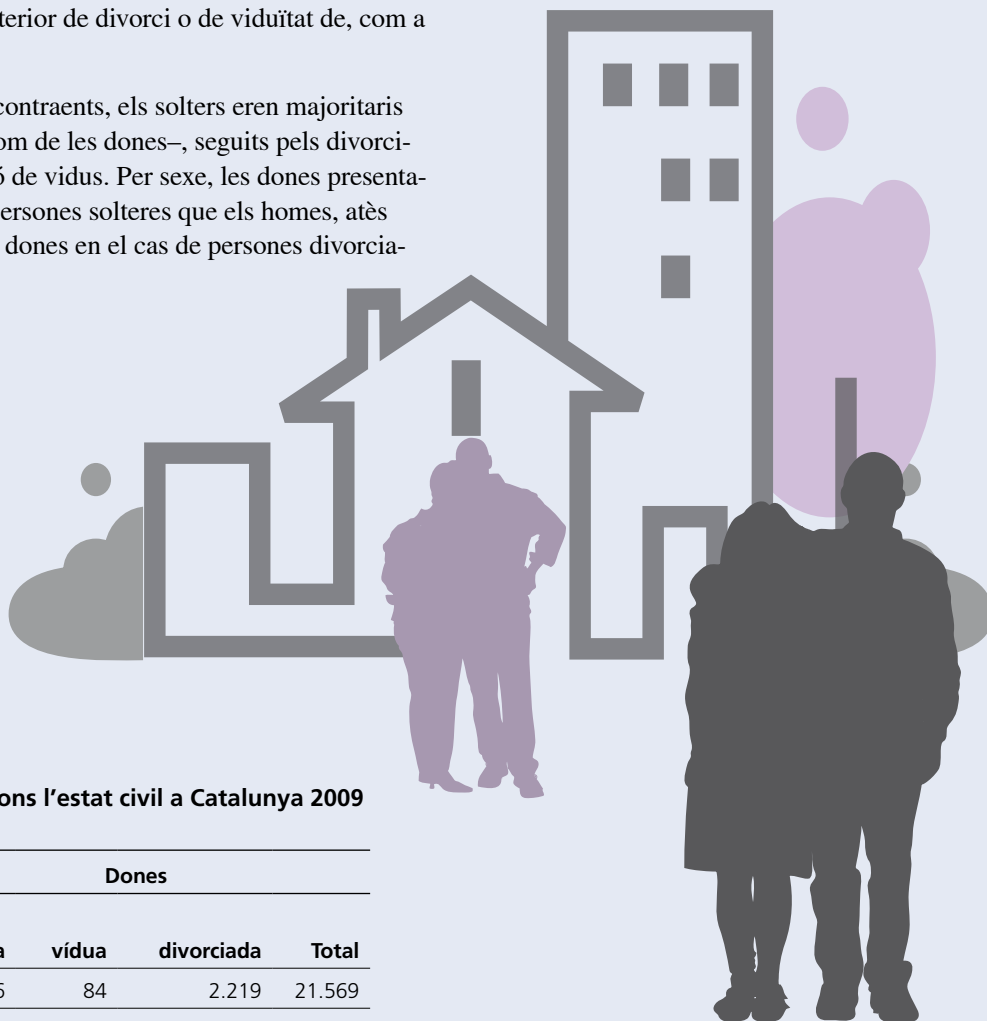
Evolució de les edats mitjanes al matrimoni a Catalunya. 2000-2009

Les segones núpcies s'incrementen fins al 28%

Gairebé tres quartes parts dels matrimonis celebrats l'any 2009 (un 72,4%) van ser entre contraents solters. Aquest percentatge, però, s'ha anat reduint en els darrers anys arran de l'increment del nombre de matrimonis en segones i posteriors núpcies (fins al 27,6%), fruit d'un procés anterior de divorci o de viduitat de, com a mínim, un dels cònjuges.

Respecte a l'estat civil dels contraents, els solters eren majoritaris –tant en el cas dels homes com de les dones–, seguits pels divorciats i una reduïda participació de vidus. Per sexe, les dones presentaven majors proporcions de persones solteres que els homes, atès que els homes superaven les dones en el cas de persones divorciades i vídues.

Nombre de matrimonis segons l'estat civil a Catalunya 2009

	Dones			Total
	soltera	vídua	divorciada	
Homes				
solter	19.266	84	2.219	21.569
vidu	113	48	161	322
divorciat	2.495	79	2.148	4.722
Total	21.874	211	4.528	26.613

Augmenten els matrimonis entre persones de diferent nacionalitat

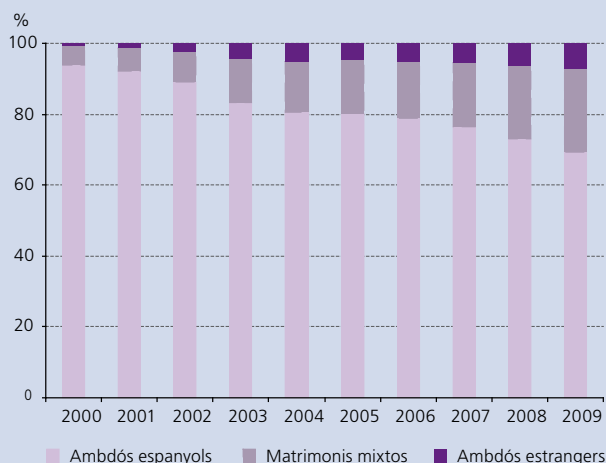
L'increment durant els darrers anys del nombre de ciutadans d'origen estranger a Catalunya es reflecteix també en els canvis en la composició dels matrimonis segons la nacionalitat dels contraents. Així, mentre que el percentatge dels matrimonis entre persones de nacionalitat espanyola l'any 2000 era del 93,9%, l'any 2009 es redueix fins al 69,3%.

Aquest canvi en la proporció és el resultat de l'augment, d'una banda, dels matrimonis entre persones espanyoles i de nacionalitat estrangera (un 23,6% l'any 2009), i de l'altra, d'aquells en què els dos contraents

són estrangers (un 7,1%). En el cas dels matrimonis mixtos, són més nombrosos els formats per homes espanyols i dones estrangeres (15%) –majoritàriament d'Amèrica del Sud–, que els formats per dones espanyoles amb homes de nacionalitat estrangera (8,6%).

Els estrangers es casen, en general, més joves. L'edat mitjana a contraure matrimoni d'aquest col·lectiu és inferior a la de la població espanyola, ja que en el cas dels homes és de 32,7 anys (35,9 en els espanyols) i de 32,6 anys en el de les dones (34 en les espanyoles).

Nombre de matrimonis de diferent sexe segons nacionalitat a Catalunya. 2000-2009

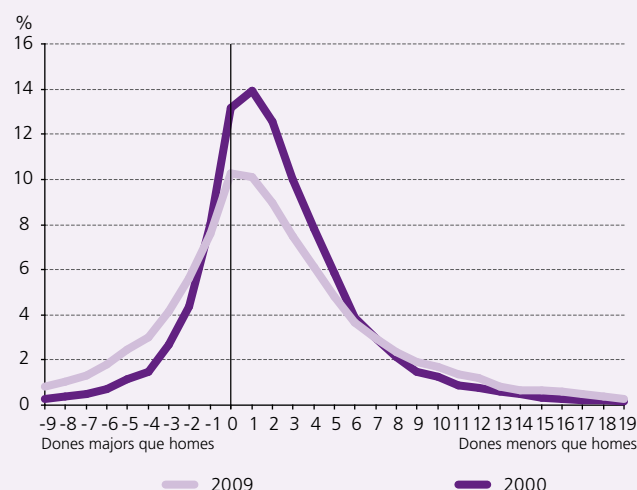

La diferència d'edat entre contraents s'escurça

La diferència d'edat entre els contraents, en canvi, s'ha anat reduint, dels 1,8 anys de l'any 2000, als 1,2 anys del 2009. Aquest darrer any, en un 10% dels matrimonis heterossexuals els cònjuges tenien la mateixa edat, en un 58% els homes eren més grans, i en un 32% ho eren les dones. La situació en la qual l'home és més gran que la dona continua sent dominant, si bé hi ha una tendència a reduir-se; les parelles en les quals les dones són més grans va passar d'un 20,3% a un 31,5% entre 2000 i 2009.

	2000	2009
Dones de més edat que els homes	20,25%	31,46%
Dones d'edat igual als homes	13,16%	10,26%
Dones de menor edat que els homes	66,59%	58,28%

Matrimonis segons la diferència d'edat entre cònjuges a Catalunya 2000-2009

El nivell d'instrucció, un criteri de selecció de parella

En general, s'observa una elevada propensió a formar parelles entre persones amb un nivell d'instrucció equivalent. L'any 2009, aquests matrimonis van representar el 67,2%.

Les unions en què les dones tenen un nivell educatiu inferior al dels homes és cada vegada menys freqüent, cosa que posa

de manifest un canvi en el model tradicional de formació de les parelles. L'any 2009, un 19,2% dels nous matrimonis estaven formats per dones amb un nivell d'instrucció superior al dels homes, mentre que en un 13,6% dels casos els homes tenien un nivell superior.

Matrimonis segons nivell d'instrucció dels cònjuges a Catalunya. 2009

						Percentatges
Dones						
	Sense estudis	Educació primària	Educació secundària	Educació superior	No consta	Total
Homes						
Sense estudis	30,9	4,4	0,8	0,2	0,2	1,3
Educació primària	23,8	37,7	7,3	1,9	0,7	7,7
Educació secundària	39,7	51,4	77,5	42,8	5,6	61,2
Educació superior	4,7	5,8	13,7	53,6	2,5	24,0
No consta	0,9	0,7	0,7	1,5	91,0	5,8
Total	100	100	100	100	100	100

La distribució dels matrimonis per àmbits territorials

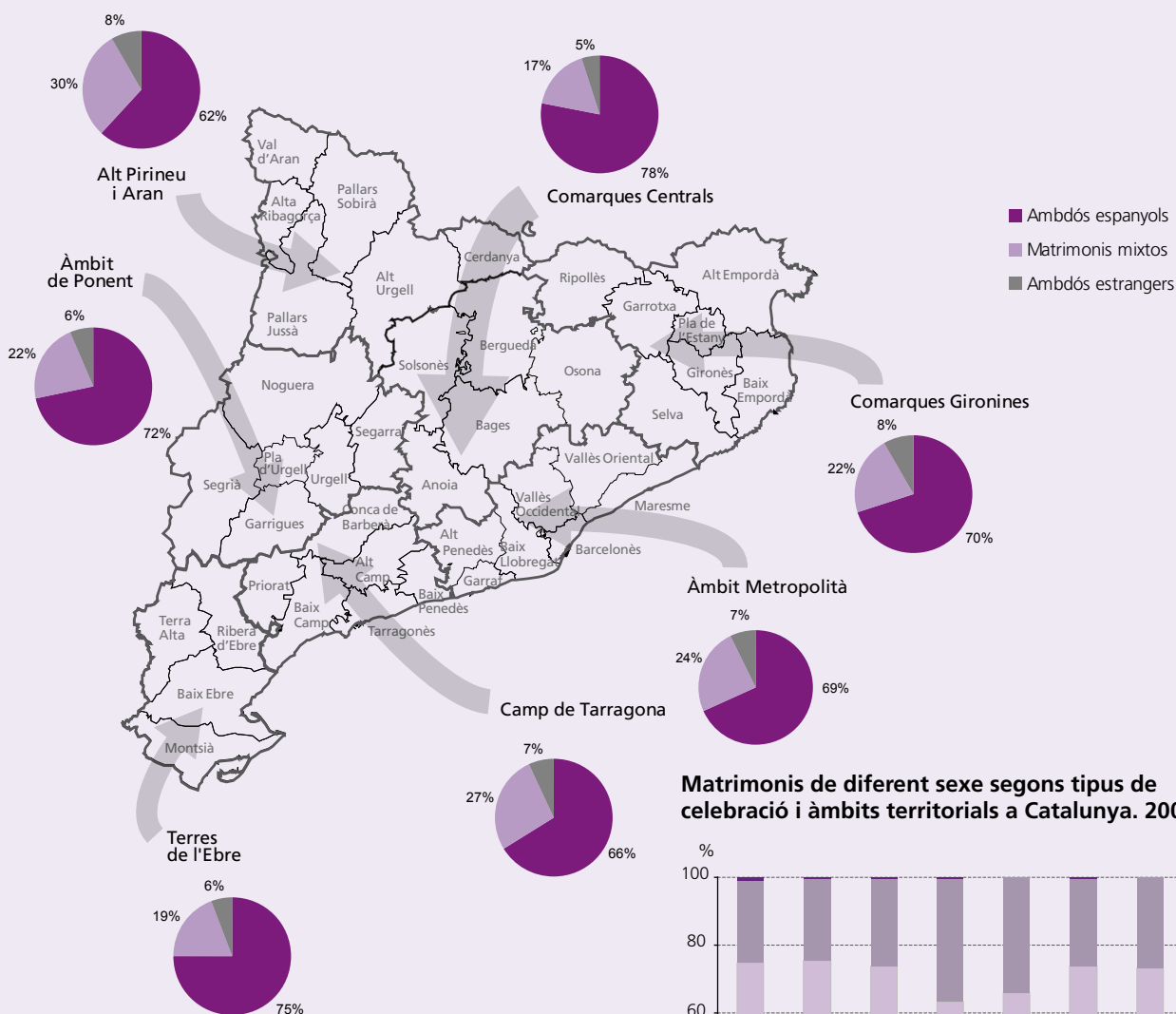
El descens del nombre de matrimonis és generalitzat a tot el territori català. L'any 2009, gairebé totes les comarques van veure com se'n reduïa la xifra, a excepció de l'Alt Empordà, les Garrigues, el Priorat, la Noguera, el Gironès i el Pla de l'Estany, que en van registrar un augment.

Les taxes brutes de nupcialitat (matrimonis per mil habitants) van experimentar un descens significatiu a tots els àmbits territorials. Els valors més baixos es van situar a les Terres de l'Ebre (3‰) i a l'Alt Pirineu i Aran (3,2‰), i els més alts al Camp de Tarragona (4‰) i les Comarques Centrals (3,8‰).

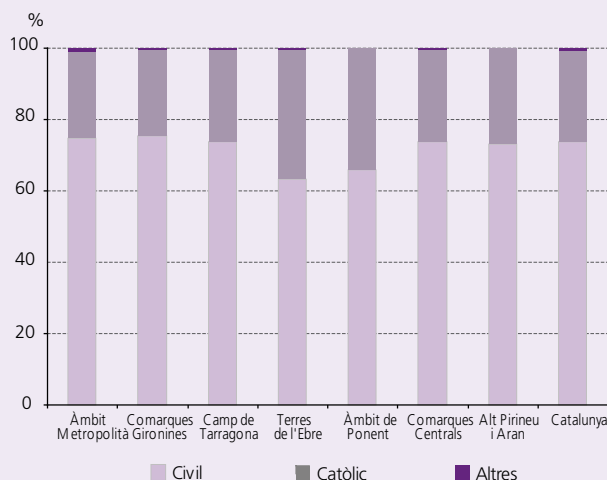
Per comarques, les que van registrar valors més elevats van ser el Pla de l'Estany (4,7‰), l'Alt Urgell (4,5‰) i el Baix Penedès (4,4‰). Per contra, les comarques amb una taxa més baixa van ser la Terra Alta (1,9‰) i l'Alta Ribagorça (2,1‰).

Entre els municipis de més de 50.000 habitants, Viladecans va ser el que va presentar una taxa més elevada de nupcialitat, amb 4,5 matrimonis per cada mil habitants. El van seguir, Cornellà de Llobregat (2,8‰) i Esplugues de Llobregat (2,9‰), que van registrar la taxa de nupcialitat més baixa.

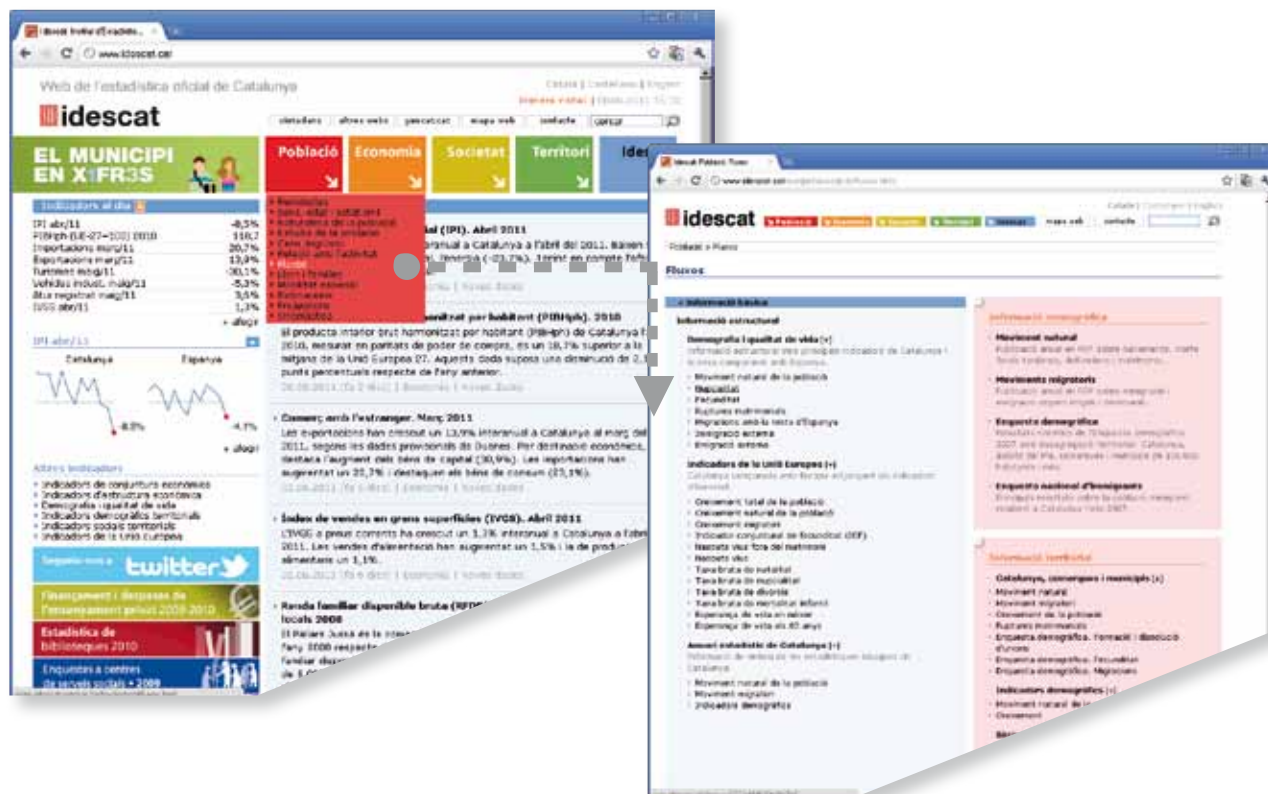
Matrimonis de diferent sexe segons nacionalitat i àmbits territorials a Catalunya. 2009

Matrimonis de diferent sexe segons tipus de celebració i àmbits territorials a Catalunya. 2009

Per a més informació:
<http://www.idescat.cat>

Glossari

Taxa bruta de nupcialitat

Quocient entre el nombre de matrimonis en un any determinat i la població total a meitat del període. S'expressa en tant per mil.

Edat mitjana al matrimoni

Expressa el calendari mitjà d'accés al matrimoni considerant les taxes específiques per edat, i equival a l'edat mitjana en casar-se d'una generació fictícia que s'hagués casat amb les intensitats de nupcialitat per edat observades en un any determinat.

Edat mitjana al primer matrimoni

S'aplica la mateixa definició de l'edat mitjana al matrimoni, però restringida als primers matrimonis o matrimonis de solters.